

В. С. Манжара

Мостовий Володимир Йосипович

МОСТОВИЙ Володимир Йосипович (04. 07. 1919, с. Хажин Бердичів. пов. Київ. губ., нині Бердичів. р-ну Житомир. обл. – 18. 10. 1996, Москва) – фізик. Доктор фізико-математичних наук (1965), професор (1971), член-кореспондент АН СРСР (1984). Сталінська премія (1949, 1953), Державна премія СРСР (1973), золота медаль ім. І. Курчатова АН СРСР (1983). Герой Радянського Союзу (1944). Державні та бойові нагороди СРСР. Юнац. роки минули у м. Козятин Вінн. обл. і м. Фастів Київ. обл., де здобував середню освіту. Закін. Київський університет (1941). Під час 2-ї світової війни спочатку був розвідником, зв'язковим, навідником гармати, після навч. на прискор. курсі Подол. артилер. училища (м. Бухара, Узбекистан; 1942) став командиром батареї; відзначився у червні 1944 під час Вибор. операції на Карел. перешийку. Від 1946 – капітан у запасі. Відтоді – асп. Інституту фізики АН УРСР (Київ); 1947–96 – в Інституті атом. енергії АН СРСР (Москва): 1954–74 – зав. сектору, 1974–89 – зав. лаб. нейтрон. фізики, 1989–96 – гол. н. с. Основні напрями наук. досліджень: нейтронна фізика, фізика поділу та ядер. реакторів. Разом з ін. ученими створив метод нейтрон. спектроскопії за часом прольоту, відкрив нейтронні резонанси та визначив їхні параметри. Брав участь у створенні атом. реакторів для АЕС. Для військ. потреб вивчав взаємодію нейтронів зі сповільнювал., констукц. та ін. матеріалами. Дослідив осн. закономірності термалізації нейтронів у розмножувал. і сповільнювал. середовищах, розробив методи вимірювання складу ядер. палива під час роботи ядер. реактора, надшвидкого захисту ядер. реакторів і попередження аварії на них, вивчив закономірності взаємодії поляризов. нейтронів з поляризов. ядрами. Виміряв константи самовіл. поділу плутонію та енергет. залежності ймовірніс. потрій. поділу урану-235; відкрив резонансну структуру нейтрон. розрізів ізотопів урану-233 і -235, плутонію-239 і -241, нептунію-237,

америцію-241. Був учасником 1-ї Женев. конф. з використання атом. енергії (1955). У рідному селі (неодноразово бував у післявоєнні роки) ім'ям М. названо вулицю, на будівлі Фастів. школи встановлено мемор. дошку.

Основні праці

Взаимодействие нейтронов с ядрами // АЭ. 1958. Т. 4, вып. 1 (співавт.); Распределение кинетической энергии осколков при тройном делении U 235 тепловыми нейтронами // Там само. 1959. Т. 7, вып. 4 (співавт.); Измерение спектров нейтронов в решетках уран-вода и уран-моноизопротилдифенил // Там само. 1962. Т. 13, вып. 6 (співавт.); Поиски нарушения Т-четности в бета-распаде поляризованных нейтронов // ЯФ. 1968. Т. 8, вып. 1 (співавт.); Термализация нейтронов. Москва, 1970; Поиски трехвекторной корреляции в распаде поляризованных нейтронов // ЯФ. 1970. Т. 2, вып. 5 (співавт.); Спектры замедляющихся нейтронов в одиночных блоках резонансных поглотителей. Москва, 1974 (співавт.); Продолжение поиска нарушения Т-инвариантности в бета-распаде свободного нейтрона // Письма в ЖЭТФ. 1974. Т. 20, вып. 2 (співавт.); Ложные эффекты при исследовании тройной корреляции в распаде поляризованных нейтронов и новые результаты поиска нарушения временной четности // ЯФ. 1978. Т. 28 (співавт.); Требования к однородности ведущего магнитного поля при исследовании Т-нечетной трехвекторной корреляции распада свободного нейтрона. Москва, 1994; Человек Курчатова // Курчатова в жизни: письма, документи, воспоминания (из личного архива). Москва, 2007.

Рекомендована література

1. Атомный проект в СССР: Док. и мат.: В 3 т. Москва; Саров, 1998–2009;
2. Бедь М. М. Учений і воїн. Бердичів, 2004.

Бібліографічний опис:

Мостовий Володимир Йосипович / В. С. Манжара // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-68713>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).